STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Ekonomikos pagrindai ir jų taikymas žurnalistikoje	

Dėstytojas	Padalinys
Koordinuojantis: dėstytojas praktikas **Artūras Ketlerius**	Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto Žurnalistikos bakalauro studijų programos komitetas, Bernardinų g. 11, LT-01124 Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Individualiųjų studijų

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba
Auditorinė, nuotolinė (konsultacijos)	Pavasario semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	**Gretutiniai reikalavimai (jei yra):** nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	**130**	**42**	**88**

Dalyko (modulio) tikslas

Esminis šio kurso tikslas – suteikti ekonomikos pagrindus ir ugdyti ekonominių žinių taikymo kompetencijas, analizuojant ir vertinant ekonominius ir visuomeninius reiškinius bei viešosios politikos sprendimus. Dalyke siekiama supažindinti žurnalistikos studentus su pagrindinėmis ekonominėmis temomis, įmonių finansais ir praktiniu taikymu žiniasklaidoje. Kadangi ekonomika yra socialinis – o ne tikslusis – mokslas, šiame kurse bus nagrinėjami visuomeniniai ekonominiai procesai, problemos, produktų ir paslaugų gamyba ir jų rinkų struktūra, resursų pasiskirstymas tarp tam tikrų socialinių grupių, taip pat viešosios politikos sprendimų motyvacija ir poveikis atskiroms socialinėms grupėms ar valstybėms. Tačiau vis tiek reikės gebėti interpretuoti grafikus, žinoti tam tikrų makroekonominių rodiklių sudėtį ir statistinius niuansus, atlikti bazinius skaičiavimus. Šios žinios ir įgūdžiai sustiprins studentų tiek socialinių mokslų, tiek visuomeninių procesų supratimą, taip pat gali praversti jiems karjeros kelyje ateityje.

Šis tikslas realizuojamas ugdant žemiau pateiktas kompetencijas.

Bendrosios kompetencijos:
Gebėjimas rasti, analizuoti ir sisteminti informaciją (mokslinė, žurnalistinė literatūra, statistika ir kt.);
Gebėjimas kūrybiškai spręsti problemas;
Gebėjimas raštu ir žodžiu komunikuoti profesinėje aplinkoje ir viešojoje erdvėje;
Gebėjimas planuoti savo laiką, dirbti komandoje.

Dalykinės kompetencijos:
Gebėjimas identifikuoti ir vertinti svarbiausias ekonomines problemas visuomenėje, atsižvelgiant į socialinių grupių ir interesų įvairovę ir nustatant ekonominių pokyčių paskirstomąjį poveikį šioms grupėms;

Gebėjimas apibūdinti ir vertinti Lietuvos ir užsienio šalių ekonomikos būklę, pasitelkiant ekonomines teorijas, konceptus, tyrimus, gerosios praktikos patirtį; Gebėjimas rinkti ir analizuoti statistinius duomenis mikro ir makro lygmeniu.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	**Studijų metodai**	**Vertinimo metodai**
Suprasti ekonomikos kaip socialinių mokslų krypties objektą ir metodus, taip pat skirtis ir sąsajas su kitais socialiniais mokslais (ypač politikos mokslais)	Paskaitos, seminarai, tiriamieji metodai (mokslinės, žurnalistinės literatūros studijos), atvejų analizė	Įsitraukimo į diskusiją vertinimas, užduočių atlikimas, testai, komandinis pristatymas, esė Studentams grįžtamasis ryšys bus pateiktas žodžiu.
Gebėti kritiškai, kokybiškai ir kūrybiškai vertinti visuomenėje vykstančius ekonominius procesus ir viešosios politikos sprendimus	Paskaitos, seminarai, tiriamieji metodai (mokslinės, žurnalistinės literatūros studijos), atvejų analizė	Įsitraukimo į diskusiją vertinimas, užduočių atlikimas, testai, komandinis pristatymas, esė Studentams grįžtamasis ryšys bus pateiktas žodžiu.
Gebėti aiškiai ir motyvuotai reikšti savo poziciją viešojoje erdvėje	Paskaitos, seminarai, tiriamieji metodai (mokslinės, žurnalistinės literatūros studijos), atvejų analizė	Įsitraukimo į diskusiją vertinimas, užduočių atlikimas, komandinis pristatymas, esė Studentams grįžtamasis ryšys bus pateiktas žodžiu.
Gebėti konstruktyviai dirbti komandoje: sutarti dėl bendros vizijos, lygiavertiškai pasidalyti darbais, teikti grįžtamąjį ryšį bendrakursiams	Paskaitos, seminarai, tiriamieji metodai (mokslinės, žurnalistinės literatūros studijos), atvejų analizė	Komandinis pristatymas Studentams grįžtamasis ryšys bus pateiktas žodžiu.
Gebėti planuoti savo darbą ir laiką, atliekant skaitinius ir užduotis laikantis terminų	Paskaitos, seminarai, tiriamieji metodai (mokslinės, žurnalistinės literatūros studijos), atvejų analizė	Užduočių atlikimas, testai, pristatymas, esė Studentams grįžtamasis ryšys bus pateiktas žodžiu.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	**Visas kontaktinis darbas**	**Savarankiškas darbas**	**Savarankiškai atliekamos užduotys**
1. Kurso įvadas. Mikroekonomika, makroekonomika, ekonominė žurnalistika. Pagrindiniai ekonomikos principai, konceptai, klausimai.	2		2				**4**	**4**	Skaitiniai: Blanchard, Shaw, Hayes.
2. Paklausa, pasiūla, rinkos pusiausvyra. Paklausos ir pasiūlos šokai. Kainų signalas. Elastingumas.	2		2				**4**	**6**	Skaitiniai: Blanchard, Shaw, Hayes.
3. Rinkos ir valdžios intervencijų privalumai bei ydos. Kolektyvinio veiksmo problemos, eksternalitetai, viešosios gėrybės. Rinkos struktūros: tobuloji konkurencija, oligopolija, monopolija.	2		2				**6**	**8**	Skaitiniai: Blanchard, Shaw, Hayes.
4. Bendrasis vidaus produktas, verslo ciklai, ekonomikos augimas, našumas. Darbo rinka, migracija, žmogiškieji ištekliai.	2		4				**6**	**8**	Skaitiniai: Blanchard, Shaw, Kishtainy.
Studentų pristatymai			**4**				**4**	**12**	**Komandose rengiamos prezentacijos, jų pristatymas.** Dėstytojas pristatys prezentacijų reikalavimus, gaires, taip pat atsakys į studentų klausimus.
5. Pinigų politika, infliacija.	2		2				**4**	**6**	Skaitiniai: Blanchard, Shaw, Kishtainy.
6. Fiskalinė politika. Biudžetas, valstybės skola, mokesčiai, subsidijos.	2		2				**4**	**6**	Blanchard, Lietuvos Finansų ministerijos Stabilumo programa, taip pat Biudžeto pajamų apžvalga.
Konsultacija studentams rengiant rašto darbus		**2**					**2**	**6**	**Suformuluoti visuomenei aktualią ekonominę temą, remiantis moksline literatūra, ekonominių institucijų leidiniais, žiniasklaida.** Dėstytojas pristatys esė reikalavimus, gaires, taip pat atsakys į studentų klausimus.
7. Tarptautinė prekyba, investicijos, gamyba, tiekimo grandinės.	2		2				**4**	**6**	Skaitiniai: Blanchard, Shaw, Kishtainy.
8. Lietuvos ir pasaulio ekonomika bei finansinis stabilumas. Rizikos, iššūkiai ir galimybės. Kurso apibendrinimas.	2		4				**4**	**6**	Mankiw N. G., Taylor, M. P. 24 skyrius. Skaitiniai: LB Finansinio ciklo vertinimo leidinys. Lietuvos banko 2025 m.

									gruodžio mėn. makroekonominės prognozės. Tarptautinio valiutos fondo 2025 m. spalio mėn. makroekonominių prognozių skyrius (WEO 1 skyrius).
Esė pridavimas								**20**	**Rašoma esė, ieškoma informacijos ir duomenų, skaitoma mokslinė literatūra, institucijų leidiniai, žiniasklaidos priemonės.**
Iš viso	**16**	**2**	**24**				**42**	**88**	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai[1]
Konstruktyvus įsitraukimas į diskusiją per paskaitas, seminarus	20	Semestro metu	Aktyvumas teikiant konstruktyvius atsakymus į klausimus ar pastebėjimus reaguojant į diskusiją; problemų ar klausimų formulavimas; kritinių pastabų teikimas. **Seminarų lankymas yra privalomas. Be pateisinamos priežasties negalima praleisti daugiau nei vieno seminaro.** Kitu atveju nebus skaičiuojamas kaupiamasis balas už įsitraukimą diskusijose. Jei yra medicininė, asmeninė, ar kitokia priežastis, pasistenkite informuoti dėstytoją tiesiogiai (el. paštu) ir iš anksto, arba artimiausiu metu pagal galimybes (dėstytojas garantuoja konfidencialumą). *Studentams grįžtamasis ryšys bus pateiktas žodžiu.*
Trumpi testai seminarų metu	20	Semestro metu	**Be pateisinamos priežasties praleidus seminarą, kuriame buvo sprendžiamas testas, studentas už šį testą gaus 0 balų įvertinimą ir neturės galimybės atsiskaityti vėliau.** Uždaro tipo klausimams – teisingi pasirinkimai; atviro tipo klausimams – visapusiški atsakymai, parodytos apibendrintos žinios ir svarbiausių konceptų ir principų supratimas, remiantis skaitiniais. *Studentams grįžtamasis ryšys, jų prašymu, bus pateiktas el. paštu arba žodžiu gyvai.*
Komandinis studentų pristatymas	20	5–10 kurso savaitės	Visuomenei aktuali ekonominė tema, suformuluota remiantis kokybiškos ekonominės žiniasklaidos šaltiniais; pristatymo aiškumas, sklandumas; sąsajos su kurso skaitiniais; gebėjimas vystyti diskusiją klasėje. *Studentams grįžtamasis ryšys bus pateiktas žodžiu po pristatymo.*
Esė (1100 žodžių)	40	12-os kurso savaitės penktadienis, 23:59 val.	**Privaloma laikytis nurodyto esė pridavimo termino ir žodžių limito – kitaip bus prarandami balai** (privaloma nenukrypti nuo nurodyto žodžių limito daugiau nei 10 %). **Už vėlavimą be pateisinamos ir <u>dokumentuotos</u> priežasties bus prarandami balai:** vėluojant pirmas 24 val., bus prarandamas 1 pilnas balas; kas papildomas 24 val. bus prarandama po 0,5

[1] Norint išlaikyti kursą, būtina turėti patenkinamą įvertinimą už esė ir patenkinamą visų atsiskaitymo dalių vidurkį.

			balo; vėluojant priduoti esė ilgiau nei savaitę, už šį atsiskaitymą nebus rašomas įvertinimas ir tai reikš kurso neišlaikymą. **Už žodžių limito nesilaikymą bus prarandami balai:** 0,5 balo nukrypstant nuo limito 10–15 %, 1 balas nukrypstant 15–20 %, 1,5 balo nukrypstant 20–25 % ir t.t. **10 balų – puiku.** Privalo atitikti visus kriterijus: 1) Suformuluota originali tema ar diskusinis klausimas visuomenei aktualia tema; 2) Aiškus, tinkamai struktūruotas, išsamus, argumentuotas, vertinimą pateikiantis atsakymas, padengiantis svarbiausius temos aspektus; 3) Savarankiškas mąstymas, kritinės įžvalgos; 4) Įtikinantys, aktualūs empiriniai įrodymai. Naudotasi kurso ir galbūt papildomais skaitiniais, juos interpretuojant be klaidų arba tik su menkais netikslumais. **9 balai – labai gerai.** Atitinka daugumą, bet nebūtinai visus kriterijus: 1) Suformuluota originali tema ar diskusinis klausimas visuomenei aktualia tema; 2) Aiškus, tinkamai struktūruotas, išsamus, argumentuotas, vertinimą pateikiantis atsakymas, padengiantis svarbiausius temos aspektus; 3) Savarankiškas mąstymas, kritinės įžvalgos; 4) Įtikinantys, aktualūs empiriniai įrodymai. Naudotasi kurso skaitiniais, juos interpretuojant be klaidų arba tik su menkais netikslumais. **8-7 balai – gerai.** Atitinka daugumą, bet nebūtinai visus kriterijus: 1) Suformuluota tema ar diskusinis klausimas visuomenei aktualia tema; 2) Pateikta empirinių įrodymų, remtasi kurso literatūra, bet nebūtinai viskas yra įtikinama, naudinga ar tinkamai interpretuota; 3) Pateikta argumentacijos, bet mažoka originalumo, kritiškumo. **6-5 – patenkinamai.** Suformuluota aktuali tema ar diskusinis klausimas. Vidutiniškas temos supratimas. Kuklūs empiriniai įrodymai ir skaitinių naudojimas, tačiau yra tinkamai panaudoti bent keli svarbūs konceptai. Nemažai klaidų. **4-3 – nepatenkinamai.** Nesugebėta suformuluoti aktualios temos ar diskusinio klausimo. Menkai pademonstruotas kurso literatūros supratimas. Gali būti reikšmingų klaidų. **2-1 – prastai.** Nesugebėta suformuluoti temos ar klausimo. Nesugebėta į jį tiesiogiai atsakyti. Minimaliai pademonstruotas kurso literatūros supratimas. Daug reikšmingų klaidų. **0 – nėra teigiamų savybių.** *Studentams grįžtamasis ryšys bus pateiktas grąžinant įvertintą darbą su dėstytojo komentarais ir pastabomis.*

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra[2]				
Olivier Blanchard	2007	Makroekonomika	Ketvirtas leidimas	Dėstytojas pasidalins vadovėlio prieiga
Niall Kishtainy	2017	A Little History of Economics	Pirmas leidimas	Dėstytojas pasidalins vadovėlio prieiga

[2] Dėstytojas pasilieka teisę keisti ar pildyti skaitinių sąrašą ir pateikti diskusinius klausimus seminarams pagal skaitinius informuodamas studentus su pakankamu įspėjamuoju laikotarpiu.

Ibrahim Seaga Shaw	2016	Business Journalism A Critival Political Economy Approach	Pirmas leidimas	Dėstytojas pasidalins vadovėlio prieiga
Keith Hayes	2013	Business Journalism How to Report on Business and Economics	Pirmas leidimas	Dėstytojas pasidalins vadovėlio prieiga
Lietuvos bankas	2025	Makroekonominės prognozės, Lietuvos ekonomikos apžvalga.	Naujausi leidiniai	Dėstytojas pasidalins prieiga
Lietuvos Finansų ministerija	2025/ 2026	Stabilumo programa, Biudžeto pajamų apžvalga	Naujausi leidiniai	Dėstytojas pasidalins prieiga
Tarptautinis valiutos fondas	2026	World economic outlook	Balandžio mėn.	https://www.imf.org/en/Publications/WEO
Papildoma literatūra				
Studentai skatinami sekti kokybišką ekonominę žiniasklaidą. Tai padės gilinti ir stiprinti ekonomines žinias, pravers galvojant temas pristatymams bei esė, taip pat leis susidaryti įspūdį apie ekonominės žiniasklaidos darbo pobūdį. Pagrindinis leidinys Lietuvoje – Verslo žinios. Tarptautinė spauda: Wall Street Journal, Bloomberg, Financial Times, The Economist, Euro Intelligence. **Universitetas suteikia prieigą** prie Verslo žinių, Financial Times, The Economist, Foreign Affairs. Taip pat rekomenduojama sekti šių ekonomistų straipsnius, įrašus, tinklalaides: Martin Wolff, Martin Sandbu, Adam Tooze, Robert Armstrong, Paul Krugman, Olivier Blanchard, P-O. Gourinchas. **Taip pat rekomenduojama sekti viešai prieinamus Lietuvos ir tarptautinių ekonomikos institucijų leidinius ir duomenų bazes.** Pagrindinės institucijos – Lietuvos bankas, Lietuvos Finansų ministerija, Tarptautinis valiutos fondas, Pasaulio bankas, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija, Tarptautinio darbo organizacija, Europos Komisija.				